

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การฝากเงินกับธนาคารถือเป็นรูปแบบหนึ่งในการออม ที่ได้รับความนิยมจากประชาชนทั้งรายใหญ่ และรายย่อยอย่างมาก เพราะผู้ฝากเงินส่วนใหญ่จะรู้สึกว่าจะเงินที่ฝากไว้กับธนาคารจะไม่มีความเสี่ยงในการสูญหาย เนื่องจากรัฐบาลจะเป็นผู้คุ้มครองเงินฝากทั้งจำนวน ให้แก่ผู้ฝากเงิน อย่างไรก็ตามการให้ความคุ้มครองเงินฝากเพื่อรักษาความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อสถาบันการเงินในประเทศถือเป็นภาระอันหนักหน่วงของรัฐบาล ที่จะต้องรับผิดชอบต่อความผิดพลาดในการดำเนินการของธนาคาร โดยจะต้องนำเงินภาษีของประชาชนทั้งประเทศมาชดเชยให้กับผู้ฝากเงิน เมื่อการคุ้มครองเงินฝากอยู่ในวงเงินที่จำกัดผู้ฝากเงินที่มีเงินฝากจำนวนเกินกว่าที่ให้ความคุ้มครองก็จะต้องพิจารณาเลือกธนาคารที่จะเข้าไปฝากเงินด้วยปัจจัยที่หลากหลายมากขึ้น อาทิ ความมั่นคงของธนาคาร สถานะทางการเงิน ความสามารถ และชื่อเสียงของผู้บริหาร เป็นต้น

โดยผู้ฝากเงินสามารถศึกษาความมั่นคงของธนาคารแต่ละแห่งได้จากอันดับความน่าเชื่อถือ ซึ่งจัดทำโดยสถาบันที่มีชื่อเสียง เช่น S&P Tris และ Fitch เป็นต้น นอกจากนี้ผู้ที่มีเงินฝากมาก อาจจะต้องมองหาทางเลือกในการลงทุนอื่นๆเพิ่มเติม อาทิ พันธบัตรรัฐบาล ตราสารหนี้ภาคเอกชน และกองทุนรวม การคุ้มครองเงินฝากมีจุดประสงค์สำคัญเพื่อรักษาความเชื่อมั่น และเพิ่มเสถียรภาพให้กับ ระบบสถาบันการเงิน โดยเฉพาะการป้องกันการเกิด bank run หรือสถานการณ์ที่ประชาชนกลัวว่าธนาคารจะล้มแล้วตนเองจะไม่ได้รับเงินคืนจึงแห่กันไปถอนเงินพร้อม ๆ กันจนทำให้สถาบันการเงินประสบปัญหา ซึ่งเป็นภาวะที่อันตรายอย่างยิ่งต่อระบบสถาบันการเงิน คล้ายกับที่เคยเกิดกับไทยในช่วงวิกฤติปี 2540 และทำให้สถาบันการเงินหลายแห่งต้องปิดตัวลง ซึ่งไทยก็เริ่มมีการประกันเงินฝากอย่างเป็นทางการ (มีกฎหมายรองรับ) หลังจากวิกฤติเศรษฐกิจปี 2540 โดยการตั้งกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินเข้ามารับประกันเงินฝากในธนาคารทุกแห่ง ก่อนที่รัฐจะผลักดันพระราชบัญญัติคุ้มครองเงินฝาก และจัดตั้งสถาบันคุ้มครองเงินฝากในปี 2551 ทั้งนี้สถาบันรับฝากเงินแต่ละแห่งต้องส่งเงินสมทบประมาณร้อยละ 0.4 ของเงินที่รับฝากให้แก่สถาบันคุ้มครองเงินฝากซึ่งเงินจะถูกนำไปบริหาร และเก็บไว้จ่ายชดเชยผู้ฝากเงินหากสถาบันการเงินมีปัญหา หลักการสำคัญของการคุ้มครองเงินฝากคือต้องครอบคลุมคนส่วนใหญ่เพื่อให้สามารถดูแลเสถียรภาพโดยรวมของระบบการเงินได้ และไม่เป็นการต่อรัฐมากเกินไป ทั้งนี้ วงเงินคุ้มครองเงิน

ฝาก 1 ล้านบาทที่จะบังคับใช้ปีพ.ศ. 2559 สามารถครอบคลุมบัญชีเงินฝากที่ต่ำกว่า 1 ล้านบาท ซึ่งมีทั้งหมดเกือบ 78 ล้านบัญชี หรือคิดเป็นประมาณร้อยละ 99 ของจำนวนบัญชีเงินฝากทั้งหมด ในขณะที่ยอดเงินรวมที่ได้รับการคุ้มครองคิดเป็นร้อยละ 40 ของฐานเงินฝากทั้งหมด โดยร้อยละ 30 มาจากบัญชีที่มีเงินฝากน้อยกว่า 1 ล้านบาท และอีกร้อยละ 10 มาจากการคุ้มครองเฉพาะ 1 ล้านบาท แรกสำหรับบัญชีที่มีเงินฝากเกิน 1 ล้านบาท นอกจากประโยชน์ทางตรงแล้ว การจำกัดวงเงินคุ้มครองเงินฝากยังช่วยสร้างแรงจูงใจให้ระบบสถาบันการเงินมีการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะจะทำให้ประชาชนระมัดระวังในเรื่องความเสี่ยงและมีการวางแผนออมเงินมากขึ้น ขณะที่สถาบันการเงินก็ต้องพัฒนาการบริหารความเสี่ยงเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ประชาชนผู้ฝากเงิน

ตารางที่ 1.1 โครงสร้างบัญชีเงินฝากของไทย

โครงสร้างบัญชีเงินฝากของไทย				
จำนวนเงินฝาก	จำนวนบัญชี	สัดส่วน (%)	จำนวนเงินรวม (ล้านล้านบาท)	สัดส่วน (%)
ไม่เกิน 50,000 บาท	69,116,045	88%	315,344	4%
50,000 - 500,000 บาท	7,824,011	10%	1,243,178	16%
500,000 - 1,000,000 บาท	928,784	1%	677,524	9%
1,000,000 - 50,000,000 บาท	963,445	1%	3,543,832	47%
50,000,000 บาทขึ้นไป	9,636	0%	1,797,129	24%
รวม	78,841,921	100%	7,577,007	100%

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

วงเงินคุ้มครองเงินฝากของไทยที่ 1 ล้านบาทถือว่าอยู่ในระดับค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาค เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย และเวียดนาม เป็นต้น นอกจากนี้ หากเปรียบเทียบวงเงินคุ้มครองเงินฝากโดยเทียบกับรายได้ต่อหัวของประชากรแต่ละประเทศ จะพบว่าไทยมีวงเงินคุ้มครองเงินฝากที่สูงกว่าหลายประเทศเช่นกัน โดยมีวงเงินคุ้มครอง 6.9 เท่าของรายได้ต่อหัวของประชากร ซึ่งสูงเป็นลำดับที่ 7 จากทั้งหมด 48 ประเทศ (เฉพาะประเทศที่มีข้อมูล) ตามรายงานของ International Association of Deposit Insurers

ตารางที่ 1.2 เปรียบเทียบวงเงินคุ้มครองเงินฝากของประเทศต่าง ๆ

เปรียบเทียบวงเงินคุ้มครองเงินฝากของประเทศต่างๆ			
สกุลเงินแต่ละประเทศ	วงเงินคุ้มครอง	เทียบเป็นล้านบาท	เทียบรายได้ต่อหัวของประชากร (จำนวนเท่า)
อเมริกา (USD)	250,000 USD	8.1	5.2
แคนาดา (CAD)	100,000 CAD	3.1	2.1
สิงคโปร์ (SGD)	20,000 SGD	0.5	0.4
ฮ่องกง (HKD)	100,000 HKD	0.4	0.4
ญี่ปุ่น (JPY)	10 M. JPY	3.7	2.7
เกาหลีใต้ (KRW)	50 M. KRW	1.4	2.1
ฟิลิปปินส์ (PHP)	500,000 PHP	0.4	5.6
มาเลเซีย (MYR)	60,000 MYR	0.6	2.3
เวียดนาม (VND)	50 M. VND	0.1	2.3
ไทย (THB)	1 M. THB	1.0	6.9

ที่มา: สถาบันคุ้มครองเงินฝาก

*วงเงินคุ้มครองปัจจุบัน (บังคับใช้ชั่วคราวหลังจากวิกฤติทางการเงินในปี2551)

การคุ้มครองเงินฝากจะครอบคลุมทั้งเงินฝากในธนาคารพาณิชย์ไทย รวมทั้งสาขาธนาคารต่างชาติในประเทศไทย บริษัทเงินทุน และบริษัทเครดิตฟองซิเออร์ รวม 38 แห่ง แต่จะไม่รวมธนาคารเฉพาะกิจซึ่งรัฐคุ้มครองผู้ฝากเงินอยู่แล้ว เช่นธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรฯ และธนาคารอาคารสงเคราะห์ เป็นต้น ขณะที่ประเภทเงินฝากที่จะได้รับการคุ้มครอง คือ เงินฝากกระแสรายวัน ออมทรัพย์ ประจำ บัตรเงินฝาก และใบรับฝากเงิน ที่เป็นเงินบาทของทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ยกเว้น เงินฝากใน "บัญชีเงินบาทของผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ" เงินฝากที่มีอนุพันธ์แฝง เงินฝากระหว่างสถาบันการเงิน เงินฝากในสหกรณ์ต่างๆ เงินลงทุนในกองทุน พันธบัตรต่างๆ กองทุน RMF LTF หุ้นกู้ธนาคาร หุ้นกู้บริษัทเอกชน รวมทั้งตั๋วแลกเงิน (B/E) ทั้งนี้ สถาบันคุ้มครองเงินฝากจะคืนเงินแก่ผู้ฝากในกรณีที่สถาบันการเงินถูกเพิกถอนใบอนุญาต โดยจำกัดวงเงินที่ 1 ล้านบาท ต่อ 1 คน ต่อ 1 สถาบันรับฝากเงิน และหากเป็นลักษณะเปิดบัญชีร่วม (และไม่ทราบสัดส่วนความเป็นเจ้าของของแต่ละคน) ให้แบ่งเป็นสัดส่วนเท่ากันระหว่างเจ้าของบัญชีร่วมแล้วนำมารวมกับบัญชีเดี่ยวที่แต่ละคนมี ขณะที่ส่วนที่เกินจาก 1 ล้านบาทให้รอรับจากการ

เฉลี่ยคืนทรัพย์สินของธนาคาร ยกตัวอย่างเช่น คุณประหยัดมีเงินฝากกับธนาคาร A รวมทุกบัญชีเป็นเงิน 1,500,000 บาท และมีเงินฝากกับธนาคาร B อยู่ 2 บัญชี เป็นบัญชีเดี่ยว 200,000 บาท และบัญชีร่วมระหว่างคุณประหยัดและคุณอดอ้อมอีก 1,400,000 บาท (คิดเป็นส่วนของคุณประหยัดครึ่งหนึ่งหรือ 700,000 บาท) หากธนาคารทั้ง 2 แห่งถูกปิดกิจการพร้อมกัน คุณประหยัดจะได้รับเงินคืนในส่วน of ธนาคาร A จำนวน 1 ล้านบาท (ส่วนเกินอีก 5 แสนบาทไม่ได้รับการคุ้มครอง) สำหรับเงินฝากที่อยู่กับธนาคาร B จะได้รับเงินคืน 900,000 บาท โดยคุณประหยัดจะต้องยื่นคำขอพร้อมแสดงหลักฐานเพื่อขอรับเงินฝากคืนภายใน 90 วัน นับแต่วันที่สถาบันคุ้มครองเงินฝากประกาศกำหนดให้มายื่นขอรับเงิน หลังจากนั้นจะได้รับเงินฝากคืนภายใน 30 วัน โดยได้รับคืนทั้งส่วนเงินต้นและดอกเบี้ย

การจำกัดวงเงินคุ้มครองเงินฝากจะมีผลกระทบต่อผู้ที่ฝากเงินเกิน 1 ล้านบาทจะมีความเสี่ยงเพิ่มขึ้น คือความเสี่ยงที่สถาบันการเงินที่ใช้บริการอาจจะเจ๊งขึ้นมา แม้ความเสี่ยงในส่วนนี้ยังน้อยอยู่ (ปัจจุบันสถาบันการเงินของไทยส่วนใหญ่มีสถานะที่แข็งแกร่ง) แต่ก็เป็นความเสี่ยงที่ผู้ฝากเงินควรตระหนัก และให้ความสำคัญ นอกจากนี้ ยังคาดว่า การเปลี่ยนแปลงวงเงินคุ้มครองเงินฝาก น่าจะทำให้สถาบันการเงิน นำเสนอทางเลือกการออมและการลงทุนแบบอื่นๆ มากขึ้นเพื่อดึงดูดลูกค้ากลุ่มที่มีเงินฝากเกิน 1 ล้านบาทซึ่งเป็นฐานเงินฝากที่สำคัญ (ลูกค้ากลุ่มนี้มีมูลค่ารวมประมาณ 5.3 ล้านล้านบาท) โดยทางเลือกการออมดังกล่าวน่าจะให้ผลตอบแทนสูงกว่าเงินฝากเพื่อชดเชยความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นแต่อาจต้องแลกมาด้วยสภาพคล่องที่ลดลง (เช่น อาจไม่สามารถฝากหรือถอนผ่าน ATM ได้ง่ายๆ เหมือนเงินฝากออมทรัพย์) ผู้ฝากเงินควรมีการกระจายการออมและการลงทุนมากขึ้น โดยต้องพิจารณาผลตอบแทน ความเสี่ยงและสภาพคล่องให้เหมาะสมกับตัวเองเช่น

1) กระจายเงินฝากส่วนที่เกินจาก 1 ล้านบาทไปยังหลายๆ สถาบันการเงิน โดยควรประเมินความเสี่ยงของสถาบันการเงินแต่ละแห่ง ซึ่งดูได้จาก ผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินแต่ละแห่ง หรืออันดับความน่าเชื่อถือ (credit rating) ที่จัด โดยองค์กรทั้งในและต่างประเทศที่ได้รับการยอมรับ หรือ อาจดูจาก สัดส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital adequacy ratio) ซึ่งสัดส่วนนี้ยิ่งสูงยิ่งมีความมั่นคงสูง (เสี่ยงน้อย) หรือดูสัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ต่อสินเชื่อทั้งหมด เป็นต้น

2) กระจายเงินฝากไปยังการลงทุนแบบอื่นๆ เช่น ตั๋วฝากเงิน พันธบัตรรัฐบาล พันธบัตรเอกชน และกองทุนรวมประเภทต่างๆ เป็นต้น แต่การลงทุนเหล่านี้ส่วนใหญ่มีความซับซ้อนกว่าเงิน

ฝาก ผลตอบแทนมากกว่าเงินฝาก แต่อาจมีสภาพคล่องต่ำกว่า และอาจมีความเสี่ยงมากกว่าเงินฝาก การบังคับใช้ พ.ร.บ. สถาบันคุ้มครองเงินฝากฯ นับเป็นการนำระบบการคุ้มครองเงินฝากที่เป็นมาตรฐานเช่นเดียวกับนานาชาติมาใช้โดยกำหนดกติกาต่าง ๆ ในการคุ้มครองเงินฝากอย่างเป็นระบบ โดยมีหลักการสำคัญคือคุ้มครองผู้ฝากให้ได้รับเงินฝากคืนโดยเร็วในกรณีที่มีสถาบันการเงินล้ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ฝากรายย่อยที่เป็นผู้ฝากส่วนใหญ่ในระบบที่มีเงินฝากไม่เกินวงเงินคุ้มครอง เพื่อไม่ให้ผู้ฝากได้รับผลกระทบเมื่อสถาบันการเงินแห่งใดแห่งหนึ่งมีปัญหา การกำหนดจำนวนเงินคุ้มครองไว้ชัดเจนจะบรรเทาความตื่นตระหนกเมื่อมีข่าวเกี่ยวกับสถาบันการเงิน

เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2555 กรม. มีมติให้ขยายระยะเวลาคุ้มครองเงินฝากจำนวน 50 ล้านบาทออกไป จนถึงวันที่ 10 สิงหาคม 2558 และปรับวงเงินคุ้มครองเป็น 25 ล้านบาท ระหว่าง 11 สิงหาคม 2558 - 10 สิงหาคม 2559 และ 1 ล้านบาท ตั้งแต่ 1 สิงหาคม 2559 เป็นต้นไป โดยพระราชกฤษฎีกากำหนดจำนวนเงินฝากที่ได้รับการคุ้มครองใหม่ดังกล่าวได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2555

ตารางที่ 1.3 รายละเอียดการคุ้มครองเงินฝากของสถาบันคุ้มครองเงินฝาก

ระยะเวลา	จำนวนเงิน
11 สิงหาคม 2551 – 10 สิงหาคม 2552	เต็มจำนวน
11 สิงหาคม 2552 – 10 สิงหาคม 2553	เต็มจำนวน
11 สิงหาคม 2553 – 10 สิงหาคม 2554	เต็มจำนวน
11 สิงหาคม 2554 – 10 สิงหาคม 2555	50 ล้านบาท
11 สิงหาคม 2555 – 10 สิงหาคม 2558	50 ล้านบาท
11 สิงหาคม 2558 - 10 สิงหาคม 2559	25 ล้านบาท
11 สิงหาคม 2559 เป็นต้นไป	1 ล้านบาท

ที่มา: สถาบันคุ้มครองเงินฝาก

การเริ่มจำกัดวงเงินคุ้มครองเงินฝากนี้ ถือเป็นก้าวสำคัญของภาคการเงินของไทยซึ่งจะทำให้พฤติกรรมกรรมการออม รวมทั้งลักษณะการแข่งขันด้านเงินฝากและการระดมทุนของสถาบันรับฝากเงินมีแนวโน้มเปลี่ยนไป

รายชื่อสถาบันการเงินที่ได้รับความคุ้มครอง ธนาคารพาณิชย์ (31 แห่ง)

1. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) BANGKOK BANK PUBLIC COMPANY LTD.
2. ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) KRUNG THAI BANK PUBLIC COMPANY LTD
3. ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) BANK OF AYUDHYA PUBLIC COMPANY LTD.
4. ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) KASIKORNBANK PUBLIC COMPANY LTD.
5. ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) TMB BANK PUBLIC COMPANY LTD.
6. ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย จำกัด (มหาชน) CIMB THAI PUBLIC COMPANY LTD.
7. ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) THE SIAM COMMERCIAL BANK PUBLIC COMPANY LTD.
8. ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย) จำกัด (มหาชน) STANDARD CHARTERED BANK (THAI) PUBLIC COMPANY LTD
9. ธนาคารยูโอบี จำกัด (มหาชน) UNITED OVERSEAS BANK (THAI) PUBLIC COMPANY LTD.
10. ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) THANACHART BANK PUBLIC COMPANY LTD.
11. ธนาคารทีสโก้ จำกัด (มหาชน) TISCO BANK PUBLIC COMPANY LTD.
12. ธนาคารเมกะ สากลพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) MEGA INTERNATIONAL COMMERCIAL BANK PUBLIC COMPANY LTD.
13. ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน) KIATNAKIN BANK PUBLIC COMPANY LTD.
14. ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) LAND AND HOUSES BANK PUBLIC COMPANY LTD
15. ธนาคารไชนีบีซี (ไทย) จำกัด (มหาชน) INDUSTRIAL AND COMMERCIAL BANK OF CHINA (THAI) PUBLIC COMPANY LTD.
16. ธนาคารไทยเครดิต เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน) THE THAI CREDIT RETAIL BANK PUBLIC COMPANY LIMITED

17. ธนาคารเดอระรอยัลแบงก์ออฟสกอตแลนด์ เอ็น.วี. THE ROYAL BANK OF SCOTLAND N.V.
18. ธนาคารเจพีมอร์แกน เชส JPMORGAN CHASE BANK, N.A.
19. ธนาคารโอเวอร์ซี-ไชนีสแบงก์กึ่งคอร์ปอเรชั่น จำกัด OVERSEA-CHINESE BANKING CORP., LTD.
20. ธนาคารแห่งโตเกียว-มิตซูบิชิ ยูเอฟเจ จำกัด THE BANK OF TOKYO-MITSUBISHI UFJ, LTD.
21. ธนาคารซิตีแบงก์ เอ็น.เอ. CITIBANK, N.A.
22. ธนาคารอาร์ เอช บี จำกัด RHB BANK BERHAD
23. ธนาคารแห่งอเมริกา เนชั่นแนล แอสโซซิเอชั่น BANK OF AMERICA, NATIONAL ASSOCIATION
24. ธนาคารเครดิต อกริกอล คอร์ปอเรทีฟอินเวสเมนต์แบงก์ CREDIT AGRICOLE CORPORATE AND INVESTMENT BANK
25. ธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้แบงกิงคอร์ปอเรชั่น จำกัด THE HONGKONG AND SHANGHAI BANKING CORP., LTD.
26. ธนาคารดอยซ์แบงก์ DEUTSCHE BANK AG.
27. ธนาคารมิซูโฮ คอร์ปอเรทีฟ จำกัด MIZUHO CORPORATE BANK, LTD.
28. ธนาคารบีเอ็นพี พารีบาส์ BNP PARIBAS
29. ธนาคารซุมิตโม่ มิตซูบิชิ แบงกิงคอร์ปอเรชั่น SUMITOMO MITSUI BANKING CORPORATION
30. ธนาคารแห่งประเทศจีน จำกัด BANK OF CHINA LIMITED
31. ธนาคารอินเดีย โอเวอร์ซีส์ INDIAN OVERSEAS BANK

บริษัทเงินทุน (2 แห่ง)

1. บริษัทเงินทุนกรุงเทพธนทร จำกัด (มหาชน) BANGKOK FIRST INVESTMENT AND TRUST PUBLIC COMPANY LTD.
2. บริษัทเงินทุนแอดวานซ์ จำกัด (มหาชน) ADVANCE FINANCE PUBLIC COMPANY LTD.

บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ (3 แห่ง)

1. บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ลินน์ ฟิลลิปส์ มอร์ทเกจ จำกัด LYNN PHILLIPS MORTGAGE CREDIT FONCIER CO.,LTD.
2. บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ สหวิริยา จำกัด SAHAVIRIYA CREDIT FONCIER CO., LTD.
3. บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ เอเชีย จำกัด ASIA CREDIT FONCIER CO., LTD.

โดยสรุปจะเห็นว่ารายชื่อสถาบันการเงินที่ได้รับความคุ้มครองทั้งหมดนั้นอาจส่งผลให้ผู้ที่
มีเงินฝากมากอาจจะต้องมองหาทางเลือกในการลงทุนอื่นๆเพิ่มเติม ธนาคารออมสินเป็นสถาบัน
หนึ่งที่ไม่จัดอยู่ในสถาบันคุ้มครองเงินฝาก จึงเป็นทางเลือกหนึ่งของผู้ที่ต้องการฝากเงินจำนวนมาก
โดยมีผลิตภัณฑ์เงินฝากประเภท สลากออมสิน เป็นรูปแบบหนึ่งของการออมทรัพย์ ที่ให้คุณฝาก
เงินกับทางธนาคาร รับผิดชอบต่ออัตราที่กำหนด พร้อมมีสิทธิลุ้นรางวัลจากสลากออมสิน ซึ่งเป็น
ลักษณะพิเศษเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของธนาคารออมสิน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาผลกระทบจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองเงินฝากที่มีต่อมูลค่าการ
ขายสลากออมสินในจังหวัดเชียงใหม่ เปรียบเทียบกับปริมาณเงินฝากตามความหมายกว้างใน
จังหวัดเชียงใหม่ (M₂)

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทราบถึงผลกระทบจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองเงินฝากที่มีต่อมูลค่าการขาย
สลากออมสินเมื่อเทียบกับปริมาณเงินฝากตามความหมายกว้างในจังหวัดเชียงใหม่ (M₂)
2. เพื่อให้ผู้วางแผนเงินโยบาย และผู้บริหารใช้ในการวางแผน กลยุทธ์ การส่งเสริมการตลาด
ด้านสลากออมสินของธนาคารออมสินในจังหวัดเชียงใหม่

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้จำกัดขอบเขตการศึกษาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากระบบข้อมูล
จากรายงานผลการดำเนินงานด้านสลากออมสินรายเดือนของธนาคารออมสินในจังหวัดเชียงใหม่
จำนวน 33 สาขา ช่วงเวลาข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาดังแต่ปี พ.ศ. 2551 – 2555 เริ่ม 1 มกราคม

2551 ถึง 31 ธันวาคม 2555 และข้อมูลปริมาณเงินฝาก (M_2) แบบรายเดือนของจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 60 เดือนข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย

1.5 นิยามคำศัพท์

พระราชบัญญัติคุ้มครองเงินฝาก มีจุดประสงค์สำคัญเพื่อรักษาความเชื่อมั่นและเพิ่มเสถียรภาพให้กับระบบสถาบันการเงิน โดยเฉพาะการป้องกันการเกิด bank run หรือสถานการณ์ที่ประชาชนกลัวว่าธนาคารจะล้มแล้วตนเองจะไม่ได้รับเงินคืนจึงแห่กันไปถอนเงินพร้อมๆ กันจนทำให้สถาบันการเงินประสบปัญหา ซึ่งเป็นภาวะที่อันตรายอย่างยิ่งต่อระบบสถาบันการเงิน คล้ายกับที่เคยเกิดกับไทยในช่วงวิกฤติปี 2540 และทำให้สถาบันการเงินหลายแห่งต้องปิดตัวลง ซึ่งไทยก็เริ่มมีการประกันเงินฝากอย่างเป็นทางการ (มีกฎหมายรองรับ) หลังจากวิกฤติเศรษฐกิจปี 2540 โดยการตั้งกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงินเข้ามารับประกันเงินฝากในธนาคารทุกแห่ง ก่อนที่รัฐจะผลักดัน พรบ.คุ้มครองเงินฝาก และจัดตั้งสถาบันคุ้มครองเงินฝากในปี 2551 ทั้งนี้ สถาบันรับฝากเงินแต่ละแห่งต้องส่งเงินสมทบประมาณร้อยละ 0.4 ของเงินที่รับฝากให้แก่สถาบันคุ้มครองเงินฝาก ซึ่งเงินจะถูกนำไปบริหารและเก็บไว้จ่ายชดเชยผู้ฝากเงินหากสถาบันการเงินมีปัญหา วงเงินคุ้มครองผู้ฝากเงินตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.ฯ เป็นการคุ้มครองผู้ฝากแต่ละรายในแต่ละสถาบันการเงินในจำนวนเงินไม่เกิน 1 ล้านบาท ส่วนเงินฝากที่เกิน 1 ล้านบาท ผู้ฝากสามารถขอรับคืนได้จากกองทุนสำรองของสถาบันการเงิน อย่างไรก็ตาม ใดๆก็ตาม เพื่อให้ผู้ฝากเงินและสถาบันการเงินได้มีเวลาในการปรับตัว กฎหมายได้กำหนดคบทเฉพาะกาลให้ทยอยลดจำนวนเงินคุ้มครองเงินฝากจากคุ้มครองเต็มจำนวน เป็นไม่เกิน 100 ล้านบาท 50 ล้านบาท และ 10 ล้านบาท ในปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 นับแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้ตามลำดับ จนกระทั่งเหลือวงเงินคุ้มครองไม่เกิน 1 ล้านบาท ในปีที่ 5 (11 สิงหาคม 2555 เป็นต้นไป) อย่างไรก็ตาม วิกฤตการณ์ทางการเงินในประเทศสหรัฐอเมริกาที่เกิดขึ้นในช่วงปลายปี 2551 ได้ส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจและการเงินของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2551 เห็นชอบให้เพิ่มวงเงินคุ้มครองเป็นเต็มจำนวนจนถึงวันที่ 10 สิงหาคม 2554 และเป็นไม่เกิน 50 ล้านบาท ในช่วง 11 สิงหาคม 2554 ถึง 10 สิงหาคม 2555 เพื่อเป็นการป้องกันผลกระทบไว้ล่วงหน้าโดยเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ฝากเงิน และรักษาเสถียรภาพของระบบการเงิน โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายเงินตราระหว่างประเทศ ซึ่งพระราชกฤษฎีกากำหนดจำนวนเงินฝากที่ได้รับการคุ้มครองเพิ่มขึ้นดังกล่าวได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2552

สลากออมสิน เป็นรูปแบบหนึ่งของการออมทรัพย์กับทางธนาคาร รับดอกเบี้ยตามอัตราที่กำหนด พร้อมมีสิทธิลุ้นรางวัล ต่างๆ จากสลากออมสิน ซึ่งเป็นลักษณะพิเศษเป็นเอกลักษณ์

เฉพาะของธนาคารออมสิน ซึ่งมีทั้งสลากออมสินพิเศษ 5 ปี หน่วยละ 100 บาท อายุ 5 ปี มีสิทธิถูกรางวัลทุกเดือนรวม 60 ครั้ง รางวัลที่ 1 มูลค่ารางวัลละ 5 ล้านบาท 5 รางวัล และรางวัลอื่นๆ อีกมากมาย ฝ่ายครบอายุรับเงินต้นคืน พร้อมดอกเบี้ย จะทำการออกรางวัลสลากออมสินพิเศษ 3 ปี ณ ธนาคารออมสิน สำนักงานใหญ่ ทุกวันที่ 16 ของเดือน หน่วยละ 50 บาท อายุ 3 ปี มีสิทธิถูกรางวัลทุกเดือนเป็นเวลานานถึง 36 เดือน รางวัลที่ 1 มูลค่ารางวัลละ 10 ล้านบาท 3 รางวัลรางวัลพิเศษมูลค่า 1 ล้านบาทและรางวัลอื่นๆ อีกมากมาย ฝ่ายครบอายุรับเงินต้นคืน ผู้ฝากมีสิทธิรับเงินรางวัลและถอนคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยได้ ภายในระยะเวลา 10 ปี นับแต่วันที่สลากออมสินพิเศษครบกำหนด

ตารางที่ 1.4 รายละเอียดและหลักเกณฑ์ สลากออมสินพิเศษอายุ 3 ปี งวดที่ 58

หลักเกณฑ์	รายละเอียด
ระยะเวลารับฝาก	ตั้งแต่วันที่ 25 มีนาคม 2556 เป็นต้นไป
อายุสลาก	3 ปี (สิทธิการถูกรางวัล 36 ครั้ง)
ราคาต่อหน่วย	50 บาท
ดอกเบี้ยครบอายุ	- ฝากครบ 3 ปี ได้ดอกเบี้ย 3.00 บาท / หน่วย - ฝากครบ 2 ปี แต่ไม่ครบ 3 ปี ได้ดอกเบี้ย 1.125 บาท / หน่วย - ฝากครบ 1 ปี แต่ไม่ครบ 2 ปี ได้ดอกเบี้ย 0.50 บาท / หน่วย - ฝากครบ 3 เดือนแต่ไม่ครบ 1 ปี ไม่ได้รับดอกเบี้ย
ผลตอบแทนผู้ฝากขั้นต่ำเฉลี่ยต่อปี	ต่ำกว่า 5 แสนบาท 2.000 % ต่อปี 5 แสนบาท 2.720 % ต่อปี 5 ล้านบาท 2.864 % ต่อปี
ค่าส่วนลดถอนก่อนกำหนด	หักส่วนลด 1 บาท/หน่วย ถัดถอนก่อนครบ 3 เดือน
การออกรางวัล	ทุกวันที่ 16 ของเดือน *หยุดจำหน่ายทุกวันที่ 16 ของเดือน*
เงินรางวัล	รางวัลที่ 1 หมุน 3 ครั้ง ๆ ละ 10,000,000 บาท รางวัลพิเศษ หมุน 1 ครั้ง ๆ ละ 1,000,000 บาท รางวัลที่ 2 หมุน 1 ครั้ง ๆ ละ 100,000 บาท

ตารางที่ 1.4 (ต่อ)

หลักเกณฑ์	รายละเอียด
เงินรางวัล	รางวัลที่ 3 หมุน 2 ครั้ง ๆ ละ 20,000 บาท รางวัลที่ 4 หมุน 5 ครั้ง ๆ ละ 10,000 บาท รางวัลที่ 5 หมุน 10 ครั้ง ๆ ละ 5,000 บาท รางวัลที่ 1 ต่างงวด หมวดยุค รางวัลละ 10,000 บาท เลขท้าย 6 ตัว หมุน 2 ครั้ง ๆ ละ 400 บาท เลขท้าย 5 ตัว หมุน 2 ครั้ง ๆ ละ 300 บาท เลขท้าย 4 ตัว หมุน 2 ครั้ง ๆ ละ 150 บาท

ที่มา: www.gsb.or.th